

Muziek/Geschiedenis

HANDBOEK

Groep 7/8

STENT
PRODUCTIES

INLEIDING

Wat geweldig dat u gebruik maakt van het educatief materiaal dat hoort bij de voorstelling Willem Junior! Een muzikale voorstelling over Willem van Oranje, vandaar dat in dit educatief materiaal de vakken geschiedenis en muziek worden geïntegreerd. U kunt zelf een tijdpad bepalen en de opdrachten voorafgaand aan of na het bezoeken van de voorstelling laten maken. Voor het maken van alle opdrachten heeft u ca. 5 uur nodig.

Het werkboek bestaat uit zeven opdrachten, veelal uitgewerkt op een basis- en een plusniveau, waarbij de leerlingen zelf de volgorde waarin ze werken kunnen bepalen. Het is dus bij uitstek geschikt als zelfstandig werk, maar u kunt er ook voor kiezen om sommige opdrachten — individueel en in groepen — gelijktijdig te laten maken. De opdrachten stimuleren de creativiteit van de leerlingen en nodigen uit tot samenwerking én presenteren aan elkaar en/of wellicht ook aan hun ouders tijdens een thema-inloopmiddag/avond.

Het wordt van harte aanbevolen om het werkboek, voor u dit uitdeelt (op papier of digitaal), zelf goed door te nemen. U zult daarin ontdekken dat de leerlingen bij de opdrachten worden aangespoord om (op internet) op onderzoek te gaan. Een (opgeladen) device per leerling is dan ook veelal noodzakelijk om de meeste opdrachten te kunnen maken. Sommige plusopdrachten vereisen zelfs nog wat extra speurwerk en af en toe zal er discussie optreden, omdat meningen kunnen verschillen natuurlijk.

Wij wensen u en uw leerlingen veel plezier met
dit uitdagende lesmateriaal!

VERANTWOORDING

Het educatief materiaal is geïnspireerd op de muzikale theatervoorstelling **Willem Junior; de Canon van Nederland**¹ is leidend geweest bij de keuze van deelhema's en historische gebeurtenissen. In dit educatief materiaal wordt er aan de volgende kerndoelen² aandacht besteed:

Oriëntatie op jezelf en de wereld

De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.

De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: (...) ontdekkers en hervormers (...). De vensters van de canon van Nederland dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.

De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Muziek

De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren.*

De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

*Hierbij wordt aan de volgende muzikale domeinen aandacht besteed: muziek beluisteren, muziek maken, muziek lezen en noteren, muziek componeren.

1) [Canon van Nederland - Canon van Nederland](#) | 2) [TULE inhouden & activiteiten - SLO](#)

TOELICHTING & ANTWOORDEN

FACTCHECK

BLZ. 4 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur: 20 minuten.

Samenwerking: In een tweetal.

Materialen: Telefoon, chromebook of laptop.

Extra toelichting: U kunt ervoor kiezen om deze opdracht klassikaal te doen. De wedstrijdvorm is uiteraard facultatief.

Stelling	De Tachtigjarige Oorlog duurde tachtig jaar.
Waar of niet waar?	Niet waar
Hoe zit het dan wel?	De oorlog eindigde weliswaar pas na 80 jaar, maar van 1600-1612 was er een wapenstilstand en zou je kunnen stellen dat de oorlog feitelijk dus 68 jaar duurde. Er zijn ook historici die aangeven dat de — minder succesvolle — slag bij Oosterweel in 1567 in feite het begin van de oorlog is. Deze 80 jaar is dus een punt van discussie.

Stelling	Waar of niet waar?	Hoe zit het dan wel?
Willem van Oranje kwam uit Frankrijk.	Niet Waar	Willem van Oranje kwam uit Nassau, Duitsland. Hij erfde in 1544 het Franse prinsdom Orange.
De vader van Willem van Oranje is Karel V.	Niet Waar	Karel V was de vader van Filips II.
Filips II is familie van Willem van Oranje.	Niet Waar	Zie het antwoord hierboven.
De Beeldenstorm vond tijdens de oorlog plaats.	Niet Waar	Deze vond in 1566 plaats, twee jaar voor de oorlog uitbrak.
Geuzen waren bekende bedelaars uit de 16e eeuw.	Niet Waar	Geuzen waren vrijheidsstrijders, weliswaar spottend aangeduid als bedelaars (Frans: gueux).
Bij Alkmaar begon de victorie (overwinning).	Waar	Alkmaar is een van de eerste steden die werd bevrijd, vandaar deze bekende uitspraak.
Jean Jaureguy heeft Willem van Oranje vermoord.	Niet Waar	Deze Jean Jaureguy ondernam wel een poging, maar het was Balthasar Gerards die uiteindelijk Willem van Oranje in 1584 vermoordde.
Het Wilhelmus telt veertien coupletten.	Niet Waar	De eerste letters van elk couplet vormen de naam WILLEM VAN NASSOV.
Willem van Oranje is eenenvijftig jaar geworden.	Waar	Hij werd geboren op 24 april 1533 en stierf op 10 juli 1584.

FAKA FILIPS!

BLZ. 6 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur: 30 minuten.

Samenwerking: Individueel.

Materialen: Papier en pen; evt. chromebook of laptop.

Extra toelichting: U kunt ervoor kiezen om de leerlingen hun werk te laten presenteren aan elkaar.

KLINKENDE COLLAGES

BLZ. 7 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur: 45 minuten.

Samenwerking: Individueel.

Materialen: Telefoon, chromebook of laptop.

Extra toelichting: U kunt ervoor kiezen om de leerlingen hun werk te laten presenteren aan elkaar.

LAAT VAN JE HOREN

BLZ. 8+9 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur:

45 minuten.

Samenwerking:

Individueel.

Materialen:

Telefoon, chromebook of laptop.

Extra toelichting: U kunt ervoor kiezen om de leerlingen hun werk te laten presenteren aan elkaar.

Bij de plusopdracht maken de leerlingen een soundscape: een 'geluidenlandschap', oftewel de akoestische, natuurlijke omgeving. Waarbij met 'natuurlijk' wordt bedoeld dat de geluiden realistisch zijn binnen het kader van het verhaal/de setting. Dat verhaal/die setting kan dus gefantaseerd zijn.

Bandlab en Soundtrap zijn beide een online, gratis DAW (digital audio workstation). Het vergt enige oriëntatie, maar de mogelijkheden zijn zeer uitgebreid én bijzonder snel te ontdekken. Uiteraard kan opnemen ook gewoon met een telefoon gebeuren.

ORANJE SYMFONIE

BLZ. 10 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur: 45 minuten.

Samenwerking: Individueel of in een tweetal.

Materialen: Papier en potlood/kleurpotloden; schoolinstrumenten.

Extra toelichting: -

TIJD (VOOR) MUZIEK

BLZ. 11 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur: 45 minuten.

Samenwerking: Individueel of in een tweetal.

Materialen: (School)instrumenten; telefoon, chromebook of laptop.

Extra toelichting: Daag de leerlingen uit om te streven naar één doorlopende compositie en/of presentatie.

VLOGGUH!

VLOGGUH!

BLZ. 12 (IN HET WERKBOEK)

Geschatte tijdsduur: 60 minuten.

Samenwerking: In een viertal.

Materialen: Telefoon evt. chromebook of laptop.

Extra toelichting: Wijs de leerlingen op een effectieve rolverdeling binnen het team: filmer, presentator, editor, regisseur.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Beeldenstorm:

De vernieling van beelden en kunstwerken in rooms-katholieke kerken in de 16e eeuw.

Bloedraad: De Spaanse rechtbank onder leiding van de hertog van Alva die protestanten straffe tijdens de Tachtigjarige Oorlog.

Christenen: De mensen die geloven in God en Jezus en de Bijbel als heilig boek hebben.

Geuzen: De opstandelingen die zich gewapend verzetten tegen de Spanjaarden in de Tachtigjarige Oorlog.

Hagenpreek: Een protestantse eredienst in de buitenlucht.

Hervorming: De kerkelijke hervorming waaruit het protestantisme ontstond.

Madrigaal: Een meerstemmig lied dat in de 16e eeuw met name buiten de kerk klonk: op straat, in de herberg en in kastelen.

Partituur: De geschreven partijen van een meerstemmig muziekstuk.

Protestanten: Christenen die zich niet thuis voelen in de rooms-katholieke kerk en (vanaf de 16e eeuw) op een andere manier (en in een eigen kerk) hun geloof belijden.

Renaissance: De periode in de geschiedenis na de middeleeuwen waarbij niet enkel God, maar de mens zelf centraal stond.

Rooms-Katholieken/Katholieken: Christenen die bij de rooms-katholieke kerk behoren.

Soundscape: Geluidenlandschap. Dat wat je aan geluiden hoort in een bepaalde (echte of verzonnen) omgeving.

Symfonie: Een meerdelige compositie voor een compleet orkest (met strijkers, blaasinstrumenten, slagwerk, etc.).

